

Van der Laan contra tweetalig opvoeden

Een vriendin van mij trouwde na haar studie met een Engelssprekende man en zij emigreerden naar een Engelssprekend land. Hij leerde een beetje Nederlands en hun kinderen zijn tweetalig opgevoed. Thuis Nederlands en buiten het tuinhok Engels. Aanvankelijk leidde dat trouwens tot komische situaties: the milkman snapte er niets van waarom die kleuter op het trottoir Engels sprak en in de tuin prompt op zijn moedertaal overging. Maar het opvoedingsdoel was duidelijk: de kinderen moesten met beide culturen vertrouwd raken. Op bezoek bij de Nederlandse grootouders, ooms en tantes moesten ze Nederlands kunnen spreken. En - wie weet - zou die biculturele opvoeding hun in de toekomst nog van pas komen. Bij remigratie? Of in het kader van een internationale carrière?

Maar voor zo'n tweetalig opvoedingsarrangement hebben ouders wel hulp van buiten nodig. Bijvoorbeeld een kleuterschool voor vier- en vijfjarigen, die hen onderdompelt in de taal van het land. In Nederland is dat inmiddels prima georganiseerd, sinds de invoering van de leerplicht vanaf 5 jaar, aangevuld met gratis basisonderwijs voor 4-jarigen. Maar tijdens de eerste vier levensjaren is dat in Nederland minder goed geregeld voor kinderen die tweetalig worden opgevoed.

Als ouders het commerciële kinderdagverblijf niet kunnen betalen, moeten ze terugvallen op de gesubsidieerde peuterspeelzaal voor 2- en 3-jarigen. Daar wordt een lager uurtarief gerekend, maar gewoonlijk is dat slechts voor vier tot zes uur per week. Men streeft ernaar dat aanbod uit te breiden tot vier dagdelen per week (althans voor driejarigen), maar de vraag is of dat genoeg is voor een tweetalige opvoeding.

De Nederlandse regering heeft nu laten uitzoeken of er een andere oplossing is voor peuters met een taalachterstand in het Nederlands: kunnen ouders verplicht worden om zélf beter Nederlands te leren spreken? Daar zitten juridisch nogal wat haken en ogen aan. Maar wat belangrijker is: 't is niet zeker of het voldoende zal helpen. Voor de moeder die ik hierboven ten tonele voerde, zou het geen probate oplossing zijn geweest, want ze had met haar partner afgesproken dat hun jonge kinderen *alleen buitenshuis* de taal van het land zouden spreken. Ze beheerste die taal trouwens voldoende en pappa was een native speaker, en bovendien hadden ze een tweetalige *nanny* in huis.

Maar hoe zit het met laag opgeleide immigranten in Nederland, als zij hun kinderen tweetalig willen opvoeden? Hun kinderen zijn het meest gebaat bij gratis basisonderwijs vanaf 2- à 3-jarige leeftijd. Onze volksvertegenwoordigers zijn daar echter niet voor te porren. Zij vergeten dat gratis vervroegd basisonderwijs zeer profijtelijk zou zijn voor kinderen van álle laag opgeleide ouders, dus ook voor de taalontwikkeling van kinderen uit *autochtone* gezinnen.

Minister Van der Laan (Integratie) wil dat immigranten in Nederland, goedschiks dan wel kwaadschiks, Nederlands spreken met hun jonge kinderen, ook al gaat dat in het koeterwaals. Volgens hem is een tweetalige opvoeding blijkbaar alleen voor Nederlanders in den vreemde weggelegd. Wat laag opgeleide immigranten in Nederland betreft, kiest hij voor geforceerde assimilatie. Ook al gaat dat gaat ten koste van een effectieve, harmonische opvoeding van migrantenkinderen.

Wes Holleman

weblog onderwijs 25-12-2009

<http://www.onderwijsethiek.nl>

Voor- en vroegschoolse educatie (VVE):

VVE voor dummies (Sardes, 2008). URL: http://www.sardes.nl/publicaties_detail.php?nav=100&publ=7

Harmonisatie van het VVE-aanbod (wetsontwerp OKE):

<http://www.onderwijsachterstanden.nl/vve.php/nieuws/zitbel091.html> (OCW 2009)

<http://www.minocw.nl/actueel/toespraken/702/Toespraak-over-harmonisatie-kinderopvang-en-vve.html>

http://www.wetoke.nl/index.php?option=com_content&view=article&id=22&Itemid=1

Juridisch onderzoek verbrede leerplicht voor ouders (VROM 22/12/2009)

<http://www.vrom.nl/pagina.html?id=35176> (de stukken 2 en 3 zijn alleen-lezen, dus niet kopieerbaar)

1. <http://www.vrom.nl/get.asp?file=docs/kamerstukken/Tue22Dec20091152110100/II2009066092Juridischonderzoekverbredeleerplicht.doc>

2. [http://www.vrom.nl/get.asp?file=docs/kamerstukken/Tue22Dec20091152110100/II2009066092onderzoekverbredeleerplicht\[1\].doc](http://www.vrom.nl/get.asp?file=docs/kamerstukken/Tue22Dec20091152110100/II2009066092onderzoekverbredeleerplicht[1].doc)

3. <http://www.vrom.nl/get.asp?file=docs/kamerstukken/Tue22Dec20091152110100/ii2009066092arvintaalomgevingsanalyse.pdf>

Tweetalig opvoeden

<http://www.jmouders.nl/Nieuwsartikelpagina/TweetaligOpvoedenMama,MagIkEenCandy.htm>

<http://blogs.rnw.nl/klaretaal/2009/02/03/gids-voor-tweetalig-opvoeden/>